

28 januari 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te
Amsterdam,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Fraters Maristen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 17 oktober 2013. Op 21 november 2013 is een verweerschrift binnengekomen van aangeklaagde. Op 16 december 2013 is een inhoudelijke reactie binnengekomen van [naam], Overste van de Fraters Maristen.

Op 9 januari 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Heerkens Thijssen, voornoemd. Aangeklaagde is eveneens verschenen met [naam], voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager kwam in 1968 als leerling op het internaat [naam]. Aangeklaagde was daar samen met een andere frater altijd aanwezig als de leerlingen gingen sporten. Zij stelden bijvoorbeeld de groepen samen en gingen amicaal en gezellig met de leerlingen om. Op een dag kwam aangeklaagde plotseling met allemaal persoonlijke dingen over klager en zijn thuis aanzetten. Op een gegeven moment zei aangeklaagde dat hij wat persoonlijks met klager wilde bespreken en dat hij die avond langs zou komen in zijn kamertje. Die avond besprak aangeklaagde wat met klager over thuis en dat hij nog geen seksuele voorlichting had gehad. Aangeklaagde zou nog terugkomen om over dingen te praten en is vervolgens weggegaan. Dagen later is aangeklaagde teruggekomen in het kamertje van klager. Klager had zich gewassen en zijn pyjama aangetrokken op het moment dat aangeklaagde zijn kamer weer binnenkwam. Aangeklaagde ging op bed zitten en hij zei dat klager zich moest uitkleden.

Klager heeft dit gedaan. Aangeklaagde keek eerst even naar klager en vervolgens pakte hij hem bij zijn lichaam vast en hij draaide klager heen en weer. Daarna pakte hij het geslachtsdeel van klager en zei daarbij 'dat het heel gewoon was' en 'bij het lichaam hoorde'. Vervolgens sloeg aangeklaagde tegen het lid van klager en zei 'als ik zo doe, dan wordt het helemaal stijf'. Toen begon aangeklaagde aan alles te voelen en het vel van klager op te rekken. Het stopt omdat een andere frater op de gang heeft geroepen dat het licht uitmoest. Klager moest zich aankleden en naar bed gaan. Aangeklaagde ging weg en zei dat hij nog wel terug zou komen.

2.2. Nadat klager op weekend was gegaan, kwam aangeklaagde weer langs en deed precies hetzelfde. Ook heeft aangeklaagde toen wat uitgelegd over het zaad in de zaadballen. Klager heeft vanaf toen geprobeerd aangeklaagde te ontwijken, maar hij had het idee dat aangeklaagde het omgekeerde deed. Omdat klager last had van zijn rug door de slappe matrassen op het internaat, moest er een houten raamwerk onder zijn matras worden gemaakt. Dat ging aangeklaagde maken, maar klager moest er steeds bij zijn. Een week later is aangeklaagde weer op de kamer van klager gekomen. Weer vond hetzelfde ritueel plaats. Alleen kreeg klager deze keer een zaadlozing. Bij het weggaan zei aangeklaagde dat klager de volgende keer geen pyjama aan hoefde te doen. Aangeklaagde heeft in totaal vijf keer aan klager gezeten. Elke keer gebeurde hetzelfde en zei aangeklaagde hetzelfde, echter de laatste keer was aangeklaagde dwingender. Klager voelde dat er meer druk op hem kwam, mogelijk wilde aangeklaagde meer en duurde het te lang. Die avond was het druk en lawaaiig op de gang en moest aangeklaagde, als surveillant van de gang die avond, weg om de orde te herstellen. Hij zei dat hij terug zou komen, maar klager zette toen zijn bed voor zijn deur en ging er in liggen.

2.3. Klager is op een middag na schooltijd meegenomen naar een van de ontvangstkamers waar twee rechercheurs zitten. Er worden allemaal vragen aan klager gesteld. Niet alle vragen die zijn gesteld, weet klager op dit moment nog. Veel vragen tollen nadien nog door zijn hoofd. Klager zit er behoorlijk mee wat hij moet zeggen tegen zijn medescholieren, die hem hebben zien weggaan. Klager vraagt zich af of zijn ganggenoten aangeklaagde uit zijn kamer hebben zien komen. Diezelfde avond wordt door de surveillant verteld dat aangeklaagde enige tijd afwezig zal zijn. Echter, na een tijdje is aangeklaagde weer terug en dan leeft klager voortdurend in angst. Thuis heeft klager een poging gedaan om uit te leggen wat er precies was gebeurd. Dit werd door zijn moeder afgewimpeld, onder het motto dat fraters katholieken zijn die zoiets niet doen.

2.4. Klager heeft er nooit met iemand over durven te praten, zelfs niet met zijn vrouw. Zij is er anderhalf jaar geleden zelfstandig achter gekomen. Het heeft een behoorlijke wissel getrokken op het huwelijksleven van klager en de opvoeding van zijn kinderen. Om er niet over na te hoeven denken, was zijn oplossing om hard en lang tot in de avond te werken. Klager schaamt zich, voelt zich schuldig en is boos, dat hij dit heeft kunnen laten gebeuren en dat hij zich niet heeft verzet. Klager is altijd angstig, zeker als hij in bed ligt. Maar ook is hij argwanend naar mensen buiten zijn gezin. Hij is altijd op zijn hoede, voor wat er in zijn directe woonomgeving gebeurt. Elk vreemd geluid kan een bedreiging zijn. Hij wil alles weten en voor zijn. Wat er toen is gebeurd, zal hem nu niet meer gebeuren. Klager is onder behandeling van [organisatie] geweest en nu loopt klager, sinds januari 2013, wekelijks bij [centrum] voor individuele psychotherapie in het kader van traumabehandeling. Het verloop van de behandeling gaat met golfbewegingen en er lijkt steeds meer bij te komen, waardoor klager zich afvraagt wanneer de top is bereikt en het herstel begint. Het duurt klager allemaal veel te lang.

2.5. Klager wenst erkenning, excuses en genoegdoening.

3. Het verweer

Aangeklaagde heeft in zijn verweerschrift gesteld dat de gebeurtenissen en handelingen waarvan sprake is in de verklaring van klager grensoverschrijdend en ongeoorloofd waren en nooit hadden mogen plaatsvinden. Er kan geen sprake zijn van verzachtende omstandigheden en aangeklaagde neemt verantwoordelijkheid voor wat gebeurd is. Aangeklaagde biedt uitdrukkelijk zijn gemeente verontschuldigingen aan klager aan en betreurt met nadruk dat de genoemde handelingen hebben plaatsgevonden. Het raakt aangeklaagde ten zeerste te lezen dat de gebeurtenissen voor klager traumatische ervaringen zijn (geweest) met alle gevolgen die hij beschrijft en vooral dat hij deze gevoelens zo veel jaren met zich mee heeft moeten dragen. Aangeklaagde hoopt dat dit schrijven een mogelijk direct contact, waartoe hij opnieuw bereid is en op het moment wanneer klager het wenst, bij kunnen dragen aan een genezende werking voor klager. Ten aanzien van de door klager beschreven handelingen kan aangeklaagde een groot gedeelte bevestigen, echter niet ten aanzien van de gestelde zaadlozing. Ter zitting heeft aangeklaagde nogmaals erkend dat het door klager gestelde seksueel misbruik heeft plaatsgevonden en daarvoor zijn oprechte excuses aangeboden. Het voorbehoud ten aanzien van de zaadlozing wordt dan niet meer gemaakt door aangeklaagde. Ook heeft aangeklaagde aangeboden met klager in gesprek te gaan indien en op het moment dat klager dit wenst.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Voor de Klachtencommissie is aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden en wel dat aangeklaagde klager op vijf verschillende momenten, in een periode van een aantal weken, heeft betast aan zijn geslachtsdeel en hem heeft afgetrokken. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de oprechte en zeer gedetailleerde verklaring van klager zowel in het klaagschrift alsook ter zitting. Daar komt bij dat aangeklaagde heeft bevestigd dat de door klager gestelde seksuele handelingen hebben plaatsgevonden.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik ongeveer zeventien jaar oud. Aangeklaagde was voor klager iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Er zijn reeds maatregelen genomen door de Paters Maristen. Gelet daarop zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Aangeklaagde heeft daartoe een eerste stap gedaan door zowel in zijn verweerschrift als ook ter zitting spijt te betuigen.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Fraters Maristen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 januari 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, F.J.M. Walstock en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.